

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

Абдуллаєва А. Ф.

(Сумський державний університет)

Наукові керівники – д-р філол. наук, професор Швачко С. О.

(Сумський державний університет)

д-р філол. наук, асоц. професор Арошидзе Н. Ю.

(Батумський державний університет Шота Руставелі)

У другій половині ХХ століття почалося поглиблене дослідження перекладознавства, яке іноді називають теорією перекладу, наукою про переклад або транслатологією. Виділяють три основні думки щодо визначення терміну «перекладознавство», кожна з цих точок зору базується на певних філософських засадах. Цей факт часто викликає непорозуміння та розходження серед лінгвістів та науковців.

Деякі вчені прирівнюють перекладознавство до технічних наук або навіть до економічних, тобто на їх думку, це прикладна наука. Цей підхід відповідає на питання, що символізує цей аспект – «для чого»: перекладознавство для суспільства, для перекладачів, для міжнародної спільноти [5].

Інші вважають, що наука про переклад є герметичною дисципліною як літературознавство або концептуальний аналіз у філософії. Цей підхід ґрунтується на питанні «як»: переклад або перекладач розглядається як щось [5].

З третьої точки зору, перекладознавство розглядається як емпірична гуманітарна наука, на кшталт соціології або психології. Ключовим питанням для цієї думки є «якщо»: прагнення до встановлення умов, за яких створюються певні різновиди перекладів.

Сучасне перекладознавство – продукт міждисциплінарних досліджень, під час яких застосовувалися методи цілої низки наук (літературознавства, когнітивної й експериментальної психології, нейрофізіології та етнографії) [2, 11]. Актуальним завданням сучасності є пошук балансу між перевагами глобалізації та необхідністю збереження культурної різноманітності у всіх її проявах перед загрозою культурного та цивільного об'єднання.

У сучасному суспільстві за останнє десятиліття значно зросли вимоги до точності перекладу. Спотворення в технічному, комерційному, дипломатичному перекладі можуть мати серйозні наслідки – політичні конфлікти чи матеріальні втрати тощо. Тому вільний переклад в таких областях визнається абсолютно недопустимим, і перекладачі намагаються точніше передати всі деталі змісту оригіналу, уникаючи в той же час буквалізму, що спотворює зміст або утрудняє його сприйняття.

Ще одна відмінна риса сучасної перекладацької діяльності полягає у великій кількості текстів технічного або спеціального характеру, переклад яких вимагає від перекладача ґрунтовних знань у відповідній області.

Сучасний етап розвитку науки про переклад характеризується прагненням дати максимально повний, комплексний опис процесу перекладу. Основне завдання більшості дослідників бачать в аналізі перекладу як виду мовленнєвої діяльності, акта міжмовної комунікації.

Рух інформаційних потоків в XXI столітті не знає ні кордонів, ні часу, ні простору, а перекладацькі зв'язки охоплюють майже всі сфери людської діяльності. Професія перекладача стає масовою, і в багатьох странах створені спеціальні навчальні заклади, які готують

професійних перекладачів. Праця перекладачів сприяє відкритості суспільства і виступає в якості невід’ємної сполучної ланки між людьми, що живуть у різних куточках нашої планети.

1. Кобякова И. К. Введение в сравнительную типологию номинативных и коммуникативных единиц английского, русского и украинского языков: учеб. пос. / И. К. Кобякова, С. А. Швачко. – Сумы: СумГУ, 2017. – 199 с.
2. Рябцева Н. К. Прикладные проблемы переводоведения: Лингвистический аспект : учеб. пособие / Н. К. Рябцева. – 2 – е изд., стер. – М. : ФЛИНТА, 2014. – 224 с.
3. Швачко, С. О. Навчати вчитися перекладу [Текст]: монографія / С. О. Швачко. – Суми: СумДУ, 2015.– 215 с.
4. Швачко С. О. Об’єкти перекладознавства: монографія / С. О. Швачко, І. К. Кобякова, Т. О. Анохіна. – Суми: СумДУ, 2019. – 222 с.
5. Chesterman A. What constitutes “progress” in Translation Studies? / Andrew Chesterman // Översättning och tolkning. Rapport från ASLA: s höstsymposium, Stockholm, 5-6 november 1998/Birgitta Englund Dimitrova (ed.). – Upsala, 2000. – P. 33-49

Абдуллаєва, А. Ф. Актуальні проблеми перекладознавства [Текст] / А. Ф. Абдуллаєва: наук. кер.: С.О. Швачко, Н. Ю. Арошидзе // Перекладацькі інновації: матеріали X Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 20 - 21 березня 2020 р. / Редкол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова, О.О. Жулавська та ін. – Суми: СумДУ, 2020. – С. 179 - 181.